

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ALOQA, AXBOROTLASHTIRISH VA
TELEKOMUNIKATSIYA DAVLAT QO'MITASI
TOSHKENT AXBOROT TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI**

**ELEKTRON POCHTA XIZMATI VA UNINGIM
KONIYATLARI**

Bajardi: Nurmuhammad_____

Qabul qildi: Arzikulov S._____

Toshkent-2013

Ananaviy pochta xizmati.

Ananaviy pochta xizmati bizgamahlumbo'lgan vahar birsha harva markazlard ajoylashgan pochta aloqasi korxonalar orqali amalga oshiriladi.

Bundajo' natilishi rejalashtirilayotgan xat maxsus konvertgasolinib, yuboruvchiva qabul qiluv chining indeksi, manzili va kimgamo'lljallanganligiyo ziladi.

SHumahlumotlarga asoslangan holdapochta korxonasi kelgan xatni markazi y ochta korxonasi gayuboradi vau yerdasaranib tegishli manzil gaeltib berishni tahrif minlaydi.

Kamchiligi shundaki yuborilgan xabar yoki xat manzil uzoqliga qarab kunlab, oy labborishi, bahzi hollarda umuman yetib bor masligi ham mumkin.

Elektron pochta xizmati va uning afzalliklari.

Internet-mail (E-mail)-xalqaro tarmog'in ingasosini Electronic elektron pochta xizmati shkil qiladi. Elektron pochta uddiodatda gipochtadek bo'lib,

faqt bundaxatni qog'ozga emas,

balki kompg'yuterk lavia turasi dan harf vaso'zlarni terib, mahlum elektron yozuvko'ri nishigakeltiliriladi.

Elektron pochta maxsus dasturbo'lib, uning yordamida Internettarmog' iorqali dunyoningixtiyoriy joyida elektron manzil gaxat, hujjat, yahni ixтиoriy mahlumot nitezda

(bir nechasoniyavada qidalarda) jo'natish va qabul qilib olish mumkin.

Elektron pochtaning kamchiligi shundan iboratki,

xat jo'natuvchiva qabul qiluv chining harikkala siham foylanayotgan kompg'yut er Internettarmog'iga ulangan bo'lishi zarur.

Xabar va pochta qutisitushunchaları.

Xabar, umuman olganda, foydalanuvchi pochta orqali yuborish kerak bo'lgan mahlumotni soylanadi va ol dindan boshqa dasturda (masalan Word) tayyorlab, keyin elektron pochta orqali jo'natishima qasadga muvofi qdir.

Pochtaserverihamo'ziningmatnterishoynachasigahamegabulib,
xabarnishuoynadayozishmumkin.

Pochtaqutisi
bufoydanuvchiuchunelektronpochtaxizmatinitaqdimetuvchikompg'yuterd
aqaydqilingannomdir.

Ushbunomkompg'yuterxotirasidapapkako'rinishidashakllantiriladivauo'zid
akiruvchivachiquvchixabarlarlarnivaqtinchaliksaqlaydi.

Elektronpochtamanzillaridagielektronpochtamanzilibelgisidan (_____ @
_____._____)oldinkelganyozuvpochtaqutisinominianglatadi.

Elektronpochtamanzili. Elektronmanzil @
belgisibilanajratilganikkiqismdaniborat, yahnimanzilgoh @
foydanuvchinomi. Elektromanzilgamisoltarikasida.tuit@tuit.uz,
tuit@inbox.uzlarnikeltirishmumkin, buelektronmanzillar "tuit"
nomliishlatuvchining<http://mail.tuit.uz>,
<http://inbox.uz>pochtaserveridajoylashganpochtakutisixisoblanadi.

Xabarlar niuzatishvaqabulqilish.

Tashkilqilinganelektronpochtaorqaliboshqaelektronmanzilgaxatjo'natishtket
ma-ketliginiko'ribchiqamiz: dastlab, mail.ru
Websahifasiishgatushirladivaekrandahosilbo'lghanishchioynaningImyadarc
hasidafoydanuvchielektronmanzilivaParolg'darchasidaparolikiritiladivaV
oytitugmachasibosiladi.

Komudarchasigaxatjo'natalishikerakbo'lganelektronmanzil,
Kopiyadarchasiga, agarshuxatboshqamanzilgahamjo'natalishikerakbo'lsa,
o'shamanzil,

Temadarchasigaxatmavzusiyoziladi.Xatmazmunipastkibo'shoynagayozilad
ivaOtpravitg'tugmachasibosiladi. Agarxatto'g'rijo'natalganbo'lsa,
uholdaekrandaUspeshnootpravlenmahlumotipaydobo'ladi.

Foydanuvchielektronmanzilorqalikompg'yuterxotirasidagiixtiyoriyfayllar
nihamjo'natishtimumkin.BuninguchunPrikrepitg'tugmachasibosiladi.Agarb
irnechtafaylnijo'natishtkerakbo'lsa, qolganfayllarhamshutartibdatanlanadi.

Foydanuvchielektronpochtasigakelganxatlarniko'rishiuchunVxodya
o'iebuyrug'itanlanadi.Ekrandapochtagakelganxatlarro'yxatipaydobo'ladi.U
ndaxatkimdan, mavzusi,

pochtagaqachonkelibtushganvafaylo'lchamito'g'risidamahlumotsaqlangan.
Foydanuvchixatnio'qishiuchun,

Temabandidasichqonchaningchaptugmachasibosiladi.Ekrandaxatmazmuni

paydobo'ladi.Foydalanuvchixatnio'qishivaagarzaruriyatbo'lsa *Fayl* → *Pechat* 'buyrug'i orqaliprinterdachopqilishimumkin.

Elektronpochtadagikeraksizxatnio'chirishuchundastlabubelgilanadiva *Udali* *tg* 'tugmachasibosiladi. o'chirilganfayl *Korzinagaboribtushadi*.

Korzinanitozalash *Ochistitg* 'Korzinabuyrug'i orqali amalgaoshiriladi.

Xabarlarнико'pchilikkayuborish. Mahlumbirsabablargako'rabitaxilm azmundagixabarlarnechamanzilyokipochtaqutisigayuborishzaruriyatip aydobuladi.SHunda,

Komudarchasigaxatjo'natalishikerakbo'lganelektronmanzillar“ ; ”
(nuqtaverkul) belgilaribilanajratiladi, masalan: (tuit@tuit.uz;
tuit@inbox.uz; vaboshkamanzillar), Kopiyadarchasiga, agarshuxatboshqamanzilgahamjo'natalishikerakbo'lsa, o'shamanzil,
Temadarchasigaxatmavzusiyoziladi.

Ushbu vazifadan birorelonyoki yangilikni ko'pchillikkabarobaryuborishuchu nfoydalaniladi.

Xalkaropochtaxizmatlari: mail.ru, gmail.com, yahoo.com. Elektronpochta orqalimahlumotyuborishuchunikkiyo'nali shma vjud, bulardan biribepule elektronpochtaxizmatidebyuritilib, undan foydalanishuchun Internet damahlumbir Websahifalarimavjuddir. Bularmail.ru, yahoo.som, mail.uz, gmail.com va hokazo. Foydalanuvchidastlab, pochtamanziliga ega bo'lishikerak. Pochtamanzilini tashkil qilishuchun Internet Explorer dasturi ning asosiy oynosti gaushbu Websahifalaridan biricha qiriladi va ishgatushirladi.

Elektronpochtadan foydalanish vaelektronxabarlar nial mashishma daniyati.

Hayotdagietikaka bie elektronpochtada hametika mavjud. Ularning bahzilariga t o'xtalib o'tamiz:

– Pochtangiznitez-tezo'qibturing. Ko'pchillik foydalanuvchilaro'zxatlarinifaqatginabo'shvaqtlaridaginao'qiylilar. Bu korrespondentlar organisbatanbo'lganbehurmatlikdir. Buning oqibatidas izjudahammuhimbo'lganaxborotniqo'l dan boyberishingiz mumkin. Foydalanuvchi pochtasi ni hardoim, o'z vaqtida o'qibborishilozim.

– Xatdaal battasar lavha (subject) ko'rsatish zarurdir. Bumijozlarni ortiqchaish lardan qutqaradi.
– Xatingizni oluvchinibilingvahurmatqiling.

— Xatnixatosizyozing.

Grammatikvaorfografikxatolarbilanyozilganxatjo'natuvchito'g'risidayaxsh itaassurotqoldirmaydi.

— Qisqayozing.

Elektronpochtadayozayotganxatingiznimazmuniniqisqavaaniqko'rsatabilin g.

Xatingizdagixatolarvafikrdanchiqibketishlikbirinchio'rindaxatingizniemas, balkisizningo'zingiznixarakterlaydi.

— O'zxatingizniboshqamanzillargako'chirishlikdansaqlaning.
O'zxatingiznifaqatginashuxattegishlibo'lganmanzillargajo'nating.

Aksholda,

xatlarniko'pmanzillargajo'natishhamkorlaringizdayaxshitaassurotuyg'otma sligimumkin.

— Kerakbo'limgantaqdirdao'zxatingizgajavobvaso'rovlaryo'llamang.
Kerakbo'limgantaqdirda «iltimosjavobbering» yoki
«iltimosxatnitasdijlang» kabiso'rovlarniyoyllamang.

— So'rovlargato'liqjavobbering. So'rovlargajavobberishdaqisqa «ha» yoki
«yo'q» kabijavobbermang.

Buholxatoluvchidatushunmovchiliklargaolibkelishi